

El pagament bonificat en el procediment sancionador

Llei 17/2005, de 19 de juliol, per la qual es regula el permís i la llicència de conducció per punts i es modifica el text articulat de la Llei de trànsit, modificava el termini durant el qual la persona interessada podia beneficiar-se del pagament anticipat de la multa amb la reducció del 30%, i determinava que el pagament anticipat amb la reducció implicava únicament la renúncia a formular al·legacions i la finalització del procediment sense necessitat de dictar resolució expressa, sens perjudici de la possibilitat d'interposar els recursos corresponents.

Aquestes previsions van ser modificades per la Llei 18/2009, de 23 de novembre, per la qual es modifica el text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovada pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, en matèria sancionadora. El nou redactat estableix que un cop la persona sancionada efectua el pagament de la multa, amb la reducció del 50%, finalitza la via administrativa, sense necessitat que l'Administració hagi de dictar resolució expressa, i només amb la possibilitat de poder impugnar la sanció davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

D'ençà de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Síndic ha rebut moltes queixes dels ciutadans, que consideren que se'ls vulnera el dret de defensa, atès que l'única possibilitat que tenen és acudir a la via judicial.

Per aquest motiu, es va obrir una actuació d'ofici, que ha conclòs l'any 2012, per estudiar les conseqüències jurídiques que comporta la modificació normativa operada per la nova Llei de trànsit, amb relació al pagament amb bonificació de les sancions.

La impossibilitat de presentar recurs a una multa en via administrativa va en detriment dels drets dels administrats

En l'estudi elaborat pel Síndic, s'ha fet una anàlisi del dret comparat en aquesta matèria, de la qual es conclou que Itàlia i França també tenen articulat un sistema de pagament de sancions de forma reduïda, i que només a Itàlia el pagament reduït pot ser objecte de recurs en via administrativa.

També s'ha recollit l'estudi que ha fet el Defensor del Poble, que considera que no s'infringeix el dret a la tutela judicial efectiva, ja que el ciutadà té ple accés a la jurisdicció contenciosa administrativa. Entén que l'objectiu de la reforma és que quan el ciutadà realment ha infringit una norma i ha estat sancionat el procediment administratiu finalitzi ràpidament, amb un notable estalvi de temps i costos i amb una rebaixa de la sanció.

Per la seva banda, el Síndic considera que la possibilitat de gaudir d'una reducció del 50% en la quantia de la sanció, evidentment, suposa un benefici per a la persona administrada, i alhora també per a l'Administració, ja que es tradueix en l'eliminació de tràmits administratius, la qual cosa agilita la tasca administrativa, se suprimeix la necessitat de dictar resolució expressa i, per tant, s'evita la tramitació de l'expedient sancionador corresponent. No obstant això, aquest descompte, que pot interessar a les dues parts, no hauria d'implicar una renúncia total del ciutadà a poder defensar els seus drets si ho considera oportú.

Per tant, la impossibilitat de poder presentar un recurs en via administrativa sí que comporta una vulneració del dret de defensa dels ciutadans, que es veuen directament abocats a plantejar la seva discrepància als jutjats contenciosos administratius, amb l'esforç econòmic i de temps que implica acudir a la via judicial. Amb la nova Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, es fa més palesa aquesta circumstància, atès que s'exigirà una quantitat fixa en funció de cada classe de procés, que en l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu s'ha establert en 200 euros per a un procediment abreujat i 350 euros per a un d'ordinari. Per aquestes circumstàncies, en la majoria dels casos, és més senzill pagar una multa de trànsit que recórrer-hi en contra davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

D'altra banda, el pagament amb reducció no comporta en molts casos el reconeixement de la comissió de la infracció, sinó que la persona denunciada fa ús d'aquest benefici per evitar el pagament d'una sanció de més import, que és el resultat de la tramitació del procediment sancionador, davant la desconfiança que aquest procediment es pugui resoldre de manera favorable als seus interessos.

El Síndic considera que el dret de defensa de la persona imputada en un procediment sancionador requereix, com a mínim, poder tenir la possibilitat de presentar els recursos administratius corresponents, com a garantia del dret de defensa, que ha d'estar a l'abast de qualsevol persona.

El descompte del 50% de la sanció no hauria d'implicar una renúncia total del ciutadà a poder defensar els seus drets

És per això que es va traslladar l'estudi als grups parlamentaris a les Corts, com a òrgan titular de la potestat legislativa d'àmbit esta-

tal, per si consideraven oportú impulsar una possible modificació normativa.

El 14 de maig de 2012, la Mesa del Congrés de Diputats va acordar el debat al si de la Comissió sobre Seguretat Viària i Mobilitat Sostenible de la proposició no de llei presentada pel grup parlamentari mixt, la qual recollia les aportacions del Síndic, sobre el reconeixement del dret de defensa administrativa de la persona imputada pel que fa al pagament amb bonificació en un procediment sancionador de la Llei de trànsit. Aquesta proposició no de llei instava el Govern espanyol a modificar, en un termini de sis mesos, la Llei de trànsit. No obstant això, la proposició no de llei debatuda a la Comissió va ser rebutjada en data 23 de maig de 2012.

Queixa 04632/2011

La promotora de la queixa manifesta la seva disconformitat amb la impossibilitat de pagar la sanció administrativa de trànsit amb bonificació i alhora presentar al·legacions contra la sanció. D'una banda, el Síndic va informar la persona interessada del contingut de l'article 80 de la Llei 18/2009, de 23 de novembre, per la qual es modifica el text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, que estableix que, un cop efectuat el pagament voluntari de la multa, es té per finalitzat el procediment sancionador, la qual cosa implica la renúncia a formular al·legacions.

D'altra banda, se la va informar de l'existència de l'actuació d'ofici que havia iniciat el Síndic amb relació a aquesta qüestió i, un cop enllestit l'estudi, se li van fer arribar les consideracions.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2012. Per accedir-hi, cliqueu aquí.